

Wytyczne dla konkursów projektowych rekomendowane przez BEDA

Wstęp

Niniejsze wytyczne dotyczą organizowania oraz przeprowadzania otwartych konkursów projektowych.

Każdy konkurs przeznaczony dla zawodowych projektantów powinien zawierać następujące elementy:

- Temat
- Wymagania projektowe oraz specyfikację techniczną
- Zasady i warunki
- Jury
- Niezależnego komisarza.

1. Temat

Zasady i warunki konkursu powinny w jasny sposób sprecyzować temat oraz cel konkursu.

2. Wymagania projektowe oraz specyfikacja techniczna

W zasadach i warunkach konkursu powinno w jasny sposób zostać określone jakie rysunki i/lub modele oraz specyfikacje techniczne wymagane są od projektantów biorących w nim udział. Wytyczne (brief) konkursu powinny dostarczyć informacji dotyczących wszystkich jego aspektów.

3. Warunki i zasady

3.1 Kwalifikacja

Organizatorzy powinni w jasny sposób określić do kogo skierowany jest konkurs przy jego ogłaszaniu.

Do konkursu otwartego może przystąpić dowolna liczba projektantów czy zespołów projektowych, jednak sam konkurs może zostać ograniczony do określonego typu projektantów, na przykład studentów albo projektantów poniżej określonego wieku.

Organizatorzy powinni również zaznaczyć, że osoby, które w bezpośredni bądź pośredni sposób pracują przy tym konkursie, jak również członkowie ich rodzin, są wykluczone z brania w nim udziału.

3.2 Ramy czasowe konkursu

Organizatorzy powinni wyznaczyć odpowiednie ramy czasowe pomiędzy publikacją warunków i zasad, a datą zamknięcia konkursu, uzależnione również od poziomu jego skomplikowania. Czas ten zazwyczaj powinien obejmować od trzech do sześciu miesięcy.

3.3 Anonimowość

W celu zapewnienia bezstronności oraz obiektywności oceny, wszystkie zgłoszenia do konkursu muszą zostać przesłane bez żadnego podpisu czy rozpoznawalnego oznakowania. Nazwisko oraz adres projektanta zgłaszającego się do konkursu powinny zostać dostarczone oddzielnie w zaklejonej kopercie, która może zostać otwarta tylko przez niezależnego komisarza. On również nadaje numer zgłoszeniu.

Do każdego zgłoszenia powinna zostać dołączona (w zaklejonej kopercie) deklaracja podpisana przez projektanta albo zespół projektowy potwierdzająca, że zgłaszany projekt

jest oryginalnym ich dziełem i że nie został skopiowany z żadnego innego źródła czy pracy innego projektanta.

Projektanci zgłaszający się do konkursu nie mogą publicznie ujawnić, że są autorami projektów zgłoszonych do konkursu aż do momentu, w którym zostaną ogłoszone jego wyniki.

3.4 Ograniczenia

Zgłoszenie powinno zostać odrzucone w przypadku kiedy nadejdzie po upływie wyznaczonego terminu zamknięcia konkursu bądź kiedy łamie jego zasady i warunki.

Istnieją również innego typu ograniczenia. Na przykład, zgłoszenia mogą być przyjmowane jedynie drogą elektroniczną poprzez załączenie plików na specjalnie przygotowanej do tego stronie www. Zgłoszenia nadsyłane w inny sposób mogą w takim przypadku nie zostać przyjęte.

3.5 Nagrody i wyróżnienia

Organizatorzy powinni w jasny sposób określić liczbę i wartość przyznawanych w konkursie nagród. Powinni również zaznaczyć czy jury, wedle własnego uznania, może wstrzymać przyznanie nagród bądź podzielić ich wartość w inny, niż określony w zasadach i warunkach konkursu, sposób.

Nagrody powinny zostać wręczone, a ich wartość powinna zostać wypłacona, zazwyczaj w czasie do dwóch miesięcy od ogłoszenia wyników konkursu.

W krajach, gdzie obowiązują restrykcje walutowe, to na organizatorów konkursu spada odpowiedzialność za zorganizowanie zgody na przekazanie nagród pieniężnych dla zagranicznych uczestników.

Nazwiska zwycięzców konkursu powinny zostać podane do publicznej wiadomości w czasie do dwóch miesięcy po jego zamknięciu.

Organizatorzy powinni również poinformować wszystkich uczestników, w ciągu do dwóch miesięcy od daty zamknięcia konkursu, czy planują w jakikolwiek sposób opublikować zgłoszenia nadesłane do konkursu bądź zorganizować ich wystawę.

3.6 Prawa autorskie oraz patenty

Projektant jest odpowiedzialny za ochronę swojego projektu poprzez prawa autorskie bądź zgłoszenie patentowe zanim wyśle swoje zgłoszenie do konkursu.

Wypłata nagrody daje organizatorom możliwość posługiwania się zdjęciami bądź modelami zwycięskich projektów do roku po ogłoszeniu wyników konkursu. Prawa do reprodukcji są zawsze zależne od uiszczenia odpowiedniej opłaty za nie dla posiadacza praw autorskich.

Organizatorzy konkursu nie mogą w żaden sposób ingerować bądź zmieniać projektu do nich nadesłanego bez pisemnej zgody jego autora. Prawa autorskie powinny pozostać własnością autora.

Niektóre konkursy przewidują w zasadach i warunkach, że w wypadku wygranej w konkursie projektant automatycznie zgadza się przenieść wszystkie prawa autorskie związane z projektem na organizatorów. To może dotyczyć wykorzystywania projektu w

różnego typu mediach. Jeśli projektant nie zgadza się z tym, że w przypadku wygranej straci całkowitą kontrolę nad swoim projektem oraz nad tym w jaki sposób będzie on wykorzystywany, nie powinien w ogóle przystępować do takiego konkursu ani wysłać swojego zgłoszenia.

3.7 Zwrot nadesłanych materiałów oraz ich ochrona

Organizatorzy konkursu są odpowiedzialni za zabezpieczenie nadesłanych projektów i w razie potrzeby powinni je ubezpieczyć na wypadek uszkodzenia bądź zagubienia przed odesłaniem ich z powrotem do autorów.

Organizatorzy muszą zawrzeć w zasadach i warunkach konkursu czy materiały nadesłane przez projektantów zostaną im zwrócone, na czyj koszt oraz kiedy to nastąpi.

3.8 Dalszy rozwój projektu

Organizatorzy powinni ustalić w zasadach i warunkach konkursu jaka jest ich intencja w zakresie opracowania projektowego zwycięskich czy pozostałych projektów. W przypadku dalszego rozwoju projektu, zwycięzcom bądź pozostałym uczestnikom konkursu powinno zostać zlecone opracowanie projektowe ich zgłoszenia do wymaganego poziomu szczegółowości. Jeśli organizatorzy nie mają zamiaru dalej rozwijać bądź reprodukcować zwycięskich projektów, powinni to zawrzeć w zasadach i warunkach konkursu.

W przypadku kiedy zwycięzca/y nie mają odpowiedniego doświadczenia bądź warunków do dalszego opracowania projektowego swojego zgłoszenia, albo nie są w stanie podjąć się tego zadania w wyznaczonych przez organizatorów ramach czasowych, jury może zarekomendować konsultanta albo inne biuro projektowe do współpracy ze zwycięzcą konkursu.

4. Jury

Organizatorzy powinni powołać jury składające się z pięciu bądź więcej członków, których nazwiska powinny zostać wymienione w zasadach i warunkach konkursu. W przypadku kiedy nazwiska nie są znane w momencie ogłoszenia konkursu, mogą one zostać podane do wiadomości publicznej później, jednak przed datą zamknięcia konkursu.

Większość członków jury powinni stanowić zawodowi, praktykujący projektanci wybrani do tej roli ze względu na określoną tematykę konkursu.

Organizatorzy powinni pokryć wydatki członków jury związane z podróżą, zakwaterowaniem oraz wyżywieniem.

Członkowie jury powinni być obecni na wszystkich spotkaniach dotyczących konkursu. Powinni również wybrać spośród siebie przewodniczącego oraz zdecydować o procedurze głosowania.

Członkowie jury powinni sprawdzić wszystkie zgłoszenia, określić czy są one zgodne z zasadami i warunkami konkursu oraz wyłączyć te, które tych zasad nie spełniają.

Członkowie jury powinni sporządzić raport zawierający uzasadnienie ich decyzji oraz przyznania nagród. Żadne decyzje nie powinny zostać podjęte bez jury w pełnym składzie.

4.1 Kryteria oceny

Zasady i warunki konkursu powinny w jasny sposób określić proces oraz kryteria oceny jakim będą poddawane zgłoszenia w celu wyłonienia zwycięzców.

5. Niezależny komisarz

Niezależne ciało bądź osoba powinna zostać powołana w celu pośredniczenia pomiędzy organizatorami, jury oraz uczestnikami konkursu. Nazwa bądź nazwisko komisarza powinno zostać upublicznione w momencie ogłoszenia konkursu.

Komisarz powinien pełnić funkcję sekretariatu, zarządzając rejestrem zgłoszeń, który razem z nadesłanymi materiałami powinien zostać przekazany jury.

Otwarte oraz zamknięte konkursy

Wytyczne dotyczące konkursów otwartych mogą również być stosowane do konkursów zamkniętych bądź konkursów z zaproszonymi do nich uczestnikami, z następującymi uzupełnieniami:

- W przypadku konkursu zamkniętego, każdy z jego uczestników powinien otrzymać takie samo wynagrodzenie, zgodnie z zakresem wymaganej przy konkretnym zadaniu pracy.
- Nazwiska wszystkich uczestniczących w konkursie zamkniętym projektantów powinny zostać udostępnione wszystkim jego uczestnikom w momencie zaproszenia ich do wzięcia udziału w konkursie.

Wytyczne dla konkursów kierowanych do studentów projektowania rekomendowane przez BEDA

Należy dokonać rozróżnienia pomiędzy konkursami organizowanymi dla projektantów zawodowych i/lub kierowanych do studentów projektowania oraz otwartymi konkursami dla uczniów czy innych studentów (np. konkursy plastyczne dla dzieci).

Głównym założeniem konkursów kierowanych do studentów powinny być cele edukacyjne. Takie konkursy powinny w znaczący sposób poszerzać wiedzę studentów oraz ich doświadczenie w projektowaniu.

Jakiegokolwiek wytyczne dla konkursów studenckich powinny odnosić się do wytycznych dotyczących konkursów dla projektantów profesjonalistów, rekomendowanych przez **BEDA**. Warto jednak zwrócić uwagę na następujące punkty, które organizatorzy, jak również sami studenci, szkoły i uczelnie powinni wziąć pod uwagę w przypadku konkursów studenckich:

- Konkursy przeznaczone dla studentów powinny uwzględniać rozkłady zajęć na uczelniach, dostęp do odpowiednich sprzętów i zaplecza, jak również cele edukacyjne studentów.
- Konkursy studenckie mogą być skoordynowane z programem nauczania. Przystąpienie do konkursu powinno jednak być wyrazem wolnej woli konkretnego ucznia czy studenta.
- Od ucznia czy studenta przystępującego do konkursu wymagane będzie uzyskanie uprzedniej zgody na udział w nim na wydziale, gdyż projekt przygotowywany w ramach zgłoszenia może być tworzony w ramach zajęć na uczelni. Formularz zgłoszeniowy powinien zawierać poświadczenie tego typu wsparcia ze strony szkoły bądź uczelni oraz wskazać nazwisko opiekuna nadzorującego pracę studenta.

- Zakres do jakiego członkowie zespołu nauczycieli czy wykładowców mogą brać udział w przygotowywaniu zgłoszeń powinien być w jasny sposób wyjaśniony w zasadach i warunkach konkursu. Warunki te powinny również w jasny sposób określać czy dopuszczalne są zgłoszenia oparte na współpracy bądź nadesłane przez grupy studentów.
- Nagrody w konkursach studenckich mogą się różnić w zależności od założeń / skomplikowania konkretnego konkursu, jak również statusu organizatora.
- Wszelkie uzgodnienia dotyczące ewentualnego podziału nagrody pomiędzy studentem a szkołą / uczelnią powinny odbywać się w odniesieniu do zasad i warunków konkursu lub wcześniejszego porozumienia w tej sprawie pomiędzy studentem a szkołą / uczelnią.
- Wynagrodzenie za wykorzystanie komercyjne bądź dalszy rozwój projektu zgłoszonego do konkursu powinno być porównywalne z honorarium wypłacanym za podobną pracę zawodowym projektantom.

Wytyczne dla nagród przyznawanych za osiągnięcia projektowe, rekomendowane przez BEDA

Wstęp

W odróżnieniu od otwartych czy zamkniętych konkursów projektowych, w przypadku przyznawania nagród dla projektów wzorniczych, od zgłaszających nie jest wymagane nadsyłanie prac stworzonych specjalnie dla tej konkretnej nagrody.

Głównym założeniem konkursów - nagród wzornictwa jest docenienie dotychczasowego dorobku, podniesienie standardów oraz promocja lepszego i szerszego stosowania wzornictwa.

Nagrody przyznawane w ramach takich konkursów niosą ze sobą wyróżnienie zawodowe oraz prestiż i mogą przyjąć formę medali, trofeów, certyfikatów bądź nagród pieniężnych.

Organizatorzy powinni podjąć decyzję jakiego typu nagroda najlepiej służy formule organizowanego przez nich konkursu.

Konkurs nagród wzorniczych powinien opierać się na takich samych zasadach i warunkach, jak otwarte czy zamknięte konkursy projektowe dla zawodowych projektantów, jednak z drobnymi, aczkolwiek istotnymi modyfikacjami.

- **Komisja preselekcyjna**

W przypadku konkursów cieszących się dużym zainteresowaniem, na które wpływa duża liczba zgłoszeń, organizatorzy mogą zdecydować o powołaniu specjalnej komisji preselekcyjnej, oprócz jury. Takie rozwiązanie powinno zostać zastosowane w przypadkach kiedy okazuje się konieczne zwołanie obrad jury na dłużej niż dwa dni.

Zasady powołania oraz postępowania jury określone w wytycznych **BEDA** dla konkursów dla zawodowych projektantów odnoszą się również do wyboru komisji preselekcyjnej konkursu nagród.

- **Identyfikacja zgłoszeń**
Ponieważ istniejące już projekty mogą być znane członkom jury, nazwiska oraz adresy uczestników konkursu nagród powinny zostać umieszczone na wszystkich zgłoszeniach.
- **Nagrody i wyróżnienia**
Organizatorzy w wyraźny sposób powinni określić formę i liczbę nagród oraz wyróżnień. Jeśli obejmują one nagrody pieniężne, ich wartość powinna zostać jasno określona. Organizatorzy powinni również zaznaczyć czy jury, wedle własnego uznania, może wstrzymać przyznanie nagród bądź podzielić ich wartość w inny, niż określony w zasadach i warunkach konkursu, sposób.
- **Zabezpieczenie zgłoszeń**
Organizatorzy ponoszą odpowiedzialność za zabezpieczenie wszystkich projektów oraz materiałów nadesłanych w ramach konkursu nagród.
- **Zwrot nadesłanych zgłoszeń**
Wszystkie zgłoszenia bez przyznanych nagród powinny zostać zwrócone autorom na koszt organizatorów konkursu. Powinno to nastąpić w ciągu do dwóch miesięcy od upływu terminu zgłoszeń do konkursu bądź w czasie 12 miesięcy w przypadku kiedy projekty były pokazywane na wystawie lub publikowane w jakikolwiek inny sposób.